

Paven og normene

Pave Johannes Paul II's ettermøte har utløst en viktig debatt: Er moralnormer noe som er gitt av Gud og absolutt, eller noe relativt som en hver kan tilpasse etter egne forhold og forgodtbefinnende?

Der Spiegel skriver: "Tenåringer finner paven ærlig og klar. Han sier ikke det ene i dag og noe annet i morgen. Han er noe helt forskjellig fra deres liberale foreldre." Millioner har strømmet til pavens ungdomstreff.

En norsk universitetsteolog Brynjulf Norheim ser det annerledes: "Ved å fremme absolutte moralske verdier har den romersk-katolske kirken mottatt mye honnør. Men moralsk strenghet har hatt sin pris. Den står i fare for å gjøre seg blind overfor samtidens genuine moralske kriser." (Aftenposten 2.5.)

Lesere av Bergprekenen (Matteus 5) må sitte igjen med et inntrykk av moralsk strenghet. Den er en radikal utfordring til vår tids ego-, sex- og pengefiksering. Norheim kan mene at tidens genuine moralske krise er av en annen karakter, men ungdommens respons til pave Johannes Paul tyder på at Bergprekenens diagnose i deres øyne fremdeles holder.

Cappelen-direktør Anders Heger skriver i Eksamensavisen 22/5: "Siden middelalderen har vi visst at Gud tilhører de ydmyke, slik makten tilhører de arrogante." Absolutte moralnormer er ydmykhetens forbundsfeller. Mennesket er på sitt beste når det lever i spenningsfeltet mellom en uopppåelig absolutt norm og sitt faktiske liv, sa en etterfølger på Freuds lærestol i Wien. Ved å skjære ned normene til hva vi kan greie, blir resultatet både stagnasjon og selvtilstrekkelighetens arroganse.

Lesing av Bergprekenen og et kvarters meditasjon over innholdet kan konfrontere oss med holdninger og handlinger som blokkerer både personlig vekst og et nærmere forhold til Gud. Det er ikke forbudets men frihetens vei.

JJW

Libanesiske krigsveteraner i Washington

"Tidligere bitre fiender blir fredsforkjempere," sto det i en overskrift i Washington Post 22.april 2005. Artikkelen begynte slik: "I Libanon ble det ikke opprettet noen offentlige sannhetskommisjoner for å hjelpe kristne og muslimer til å overvinne religiøse fobier og hevnfølelser, som rev landet i stykker i 17 år. Men noen av de hardeste krigerne har brukt den relative roen og stabiliteten siden slutten av borgerkrigen for femten år siden til å analysere sine mørkeste impulser."

I Washington i midten av april satt fire libanesere og fortalte journalist Nora Boustany om sin vei til fred og forsoning seg imellom og for landet sitt. Hun fikk høre hvordan mange har funnet en ny besluttsomhet og vil beskytte Libanon mot vold og ødeleggelse etter attentatet på tidligere statsminister Rafiq Hariri 14.februar og demonstrasjonene som fulgte. "Det var fyrstikken som virkelig tente i oss ønsket om å gravlegge vår forferdelige fortid, men vi har arbeidet med dette siden 1990," sa Mohieddine Mustapha Chehab. Han deltok i krigen som offiser i en sunni muslimsk militans og er nå ordfører for et distrikt i hovedstaden Beirut. Sammen med ham satt Assaad Chaftari som var artillerikommandant og etterretningsoffiser i den kristne militansen. Washington Post beskrev dem som "dødsfiender i den nådeløse galskapen av en krig som begynte i 1975."

Chehab forklarte hvordan han tenkte den gangen: "Vi trodde motparten representerte ondskapen. Det var ubarmhjertige angrep og kidnappinger. Begrunnelsen var religiøs. Jeg var en militær person, en muslim som trodde at jeg kjempet mot en forlengelse av Korstogene."

Chaftari sa han handlet som "en liten gud", idet han tok avgjørelser om hvilke aksjoner de skulle sette i verk og hvem som skulle bli drept. "Jeg var meg ikke bevisst hva jeg gjorde. Jeg skulle bare holde regnskap. Hvis de drepte fire av våre, så var det min plikt å gjøre mer skade i vår gjengjeldelsesaksjon. Jeg hadde tapt min menneskelighet."

Assaad Chaftari har i dag en ganske annen

holdning til muslimer. For fem år siden sendte han en artikkel til mediene i Libanon der han ba om tilgivelse for det han hadde vært med på. En dag hørte han sin sønn på fjorten år si noe nedsettende om muslimer. Da tok han sønnen med til en moské og forklarte at mennesker kommer dit for å be på fredager slik de selv går til messe på søndager.

De to andre i den libanesiske gruppen var advokat Ramez Salame, som under krigen la vekk geværet og arbeidet for å bygge bro mellom de forskjellige religiøse grupperingene og Roweida Saleh, en drusisk-muslimsk kvinne og lærer som har arbeidet aktivt for forsoning.

De fire libaneserne fikk flere anledninger til å gi sitt budskap. I 1983 kjempet Muhieddine Chehab mot amerikanske marinesoldater i Libanon. Nå talte han og Assaad Chaftari til 70 marinesoldater ved US Naval Academy i Annapolis. Ved en annen anledning talte de fire gjestene til medlemmer av den amerikanske Kongressen og ansatte der. Doug Tanner, leder for Faith and Politics Institute og en av arrangørene, avsluttet kvelden med å si: "Ikke noe av dette (som vi har hørt) skjer uten at det er vilje til å gå inn på områder der vi selv er følelsesmessig sårbar. Det skjer ikke uten at vi selv er stille, lenge nok til å søke i dybden i oss selv. Det skjer ikke uten at vi er sammen med mennesker som vi er redde for og ikke kjenner. Vi kan satse all vår energi på å bygge murer og våpensystemer for å forsøke å beskytte oss mot dem vi frykter. Eller vi kan satse på å åpne opp og være rede til å gå der Guds Ånd leder oss."

BOA

Ruth Lagesen

Ruth Lagesen er død og i en nekrolog i Aftenposten 27.4.05 skrev Rolf Gupta, Kringkastingsorkesterets dirigent og leder, bl.a. dette:

Et viktig stykke norsk musikk- og kvinnehistorie ble avsluttet da Ruth Lagesen døde den 7. April i Larvik i sitt 91. år. Hun var for sin generasjon noe så uvanlig som pianist, intellektuell, velutdannet, kor- og orkesterdirigent. Når hun kunne virke brydd under velfortjent applaus, hadde det sammenheng med at hun gjorde Bachs motto til sitt eget: Soli Deo Gloria, alene Gud til ære. Jeg hadde gleden av å være hennes venn de siste 12 årene av hennes liv. Sjelden har jeg hatt anledning til å snakke, leke, spille, synge, "løse verdensproblemer" og ha en så spennende kunstnerisk diskurs, aldersforskjellen til tross. Ruth Lagesen står for meg som en ledestjerne. Til tross for et liv som tidvis må ha fortonet seg som en kamp for en velfortjent plass i musikklivet, var hun et av de mest generøse mennesker jeg har truffet.

Red.anm.: Ruth Lagesen arbeidet med IC/MRA på tre kontinenter og bidro bl.a. gjennom sine konserter og spesielt sin tolkning av Griegs musikk. Forfatteren og tegneren Einar Engbrechtsen arbeider på en bok om henne.

Pinse og naboskap

Ferske bjørnespor og snø på 16. mai var to av opplevelsene på retreatsenteret Lia Gård ved Koppang i pinsen. Omkring 30 nordmenn og svensker var kommet til Lia for både å fordype seg i pinseunderet for 2000 år siden og minnes 100 år med norsk-svensk vennskap etter unionsoppløsningen. Det første døgnet var viet til retreat med rikelig tid til meditasjon, bønn og gudstjenester. Husfolket la opp et program for barna.

Det gode naboforholdet ble markert 1. pinsedag med sang og musikk, bløtkake og taler. "Sverige mistet ikke Norge men vant en god nabo," hadde länsstyrelsen i Värmland skrevet i en brosjyre i anledning unionsoppløsningen.

På Lia ble det også tid til å se fremover. Svenskene innbød til nærmere samarbeid for en god utvikling i de baltiske land med deres store russiske og polske minoriteter.

Forts. side 4.

Medlem av International Council (2)

Chris Evans tilhører en engelsk godseierfamilie og har fra 2004 vært medlem av IC's internasjonale råd. Han forteller her om sin egen bakgrunn og begrunnelse for å ta imot valg.

Når jeg ser tilbake, ble jeg involvert i MRA/IC som 15-åring fordi jeg der fant et ekte og oppriktig vennskap som jeg ikke hadde kjent andre steder. Det var for meg av stor betydning for jeg var livredd for hva folk tenkte om meg. Mens jeg strevde med forandringer i mitt personlige liv, begynte det å vokse frem en tro på Gud. Senere forsto jeg at det som IC står for, er viktig ikke bare for meg personlig, men for verden. Jeg besluttet å hjelpe til med å spre det til verden.

Jeg sto overfor det vanskelige valget mellom et universitetsstudium og å arbeide full tid med Initiatives of Change. I ukevis tenkte jeg ikke på stort annet, ikke fordi jeg var uvillig men fordi jeg ikke var sikker på hvilken vei som var den rette. Det endte med at jeg sa nei til universitetsstudium. Når jeg ser tilbake, tror jeg Gud ikke brydde seg så mye om hvilket alternativ jeg valgte. Han var mer interessert i hvorfor jeg valgte det jeg gjorde.

Jeg var så heldig å arve en part i familiegodset der jeg nå bor. Av og til tenker jeg at mitt forhold til IC ligner mitt forhold til godset. Jeg skapte det ikke, heller ikke kontrollerer jeg det. Men jeg elsker det med dets skjønnhet og svakheter, og jeg føler ansvar for dets fremtid. Anne, min kone, og jeg er utrolig heldige, men er oss bevisste på at "av den som har fått meget forventes det meget."

Noen av mine venner kan fortelle dramatiske historier om sin forvandling, av den typen som øyeblikkelig gjør inntrykk på dem som hører dem. En slik historie har ikke jeg - i hvert fall ikke hittil - og jeg

kan ikke sette dato på den store omveltningen i mitt liv. Men jeg vet at jeg ikke går i den samme retningen som jeg gjorde før, og jeg håper å fortsette med den kursendringen. Jeg har mange ganger opplevd det jeg tror var Guds svar på mine små beslutninger, som den gangen på skolen da jeg sto opp mot en gutt som jeg var redd for og som mobbet meg. Han ble min venn, og vi hadde stille stund sammen om morgenen nesten et helt år.

IC's finanser, som er mitt hovedarbeidsfelt, er et område der det finnes rikelig med slike erfaringer. De ni årene Anne og jeg bodde på Tirley Garth, som på den tiden var IC's konferansesenter i England, ga oss mange sterke opplevelser. Vi som tilhørte husfellesskapet, pleide ofte å komme sammen for penger til å betale regninger som forfalt samme uka. Ved en anledning trengte vi 3700 pund (ca. 44 000 kr) for å betale en helt nødvendig reparasjon av oppkjørselen. En anonym giver la akkurat den summen i min posthylle. Trass i grundige undersøkelser vet vi fortsatt ikke hvem giveren er. Slike opplevelser er ikke bare en hjelp til å betale regninger. Dersom vi tror at Gud sørger for oss når vi følger Hans ledelse, så er de også en bekreftelse på at vi ikke er så langt unna det Gud forventer av oss.

Å bli medlem av det internasjonale rådet betyr for meg å være mindre konsentrert om hva jeg selv kan gjøre og bry meg mer om hva jeg kan hjelpe andre til å utrette. Det er mulig dette først går opp for en når en er i 50-årene, eller kanskje det bare er jeg som har tungt for å lære. Det er blitt klart for meg at verden ikke forandres gjennom det jeg gjør. Men kanskje kan forandring komme dersom flere og flere forplikter seg til oppgaven og til å gjøre den på en bedre måte.

TIL LESERNE

Som kjent er det ingen abonnementspris på Ny Verden.

Produksjonskostnadene dekkes gjennom bidrag fra leserne.

Vi vedlegger en giroblankett i dette nummeret og takker på forhånd for din støtte.

IC verden rundt

Strasbourg

Europarådet har gitt samarbeid og idéutveksling med internasjonale frivillige organisasjoner mer plass i sitt arbeid. Under et todagers besøk i Strasbourg slutten av april møtte en delegasjon fra Initiatives of Change, ledet av dr. Cornelio Sommaruga, mange representanter og ledere i Europarådet. Blant dem var menneskerettighetsombudet Alavro Gil-Robles og presidenten i Parlamentsforsamlingen, Rene van der Linden. Hensikten med besøket var å gjøre IC og dets målsetting bedre kjent og se på hvordan IC og Europarådet kan samarbeide.

Novosibirsk

Foundations for Freedom holder mange seminarer og kurs i Øst- og Sentral-Europa, i land som før var under kommunismen. Det årlige møtet for å koordinere virksomheten ble i år for første gang holdt i Sibir, i byen Novosibirsk. Deltakere kom fra Russland, Ukraina, Moldova, Serbia og Montenegro, Storbritannia og Frankrike. Møtet bestemte å satse mer i landene på Balkan. I samarbeid med Centre for Youth Integration, en frivillig organisasjon i Beograd, har Foundations for Freedom startet et ettårs program med trening i lederskap og etisk bevissthet i Serbia. Programmet tar sikte på å skape et nettverk av unge ledere på Balkan og inspirere til lokale initiativ.

England

Sørafrikaneren Letlapa Mphahlele og engelskmannen Howard Grace har sammen besøkt 36 skoler i England og hatt program for tiendeklassinger. 17 år gammel forlot Mphahlele sitt hjem uten å si noe til foreldrene, for å slutte seg til frigjøringskampen i Sør Afrika. Han ble trent som geriljasoldat og ledet en organisasjon som sto bak flere massakrer av hvite mennesker. Etter frigjøringen fra apartheid har han møtt medlemmer av familier til noen av offrene. Det gjorde inntrykk på ham å se deres vilje til å tilgi, og han selv begynte på en ny vei der han søker tilgivelse og forsoning med dem som har lidd som følge av hans beslutninger. Elevene fulgte Mphahleles beretning med intens oppmerksomhet. Samtalen etterpå dreide seg ofte om hvordan en tar i tu med sinne og følelsen av å lide urett. "En av de viktigste timene vi har hatt for denne aldersgruppen," sa en lærer.

Forts. side 4.

En somalisk foregangsmann

Ahmed Hussen Egal har bodd i Sverige siden 1986. I Rinkeby i Stockholm har han bygget opp en yrkesskole for innvandrere. Kursene er utformet i samarbeid med bransjene og støttes av både fagorganisasjoner og arbeidsgivere. Gjennom skolen har mange innvandrere funnet arbeid og en plass i det svenske samfunnet.

19. april i år var han i Drammen, invitert dit av Åssiden videregående skole i forbindelse med byens "Internasjonale Uke". Skolen ønsket å høre om prosjektet med å integrere innvandrere, spesielt somaliere, i svensk arbeidsliv. Egal håpet også å samle praktisk støtte for det gjenreisningsarbeidet som pågår i Somalia og som han er sterkt involvert i. Drammen er den byen som nest etter Oslo har flest innvandrere og i enkelte bydeler er innvandrerne i flertall. Åssiden videregående er en yrkesskole med 1200 elever.

Lederen for Introduksjonssenteret i Drammen orienterer.

Lærere på alle byens v.g. skoler var invitert og 60 møtte opp til Egals foredrag. Etterpå ble skolens rektor og et titall lærere sittende i en krets rundt Egal og diskuterte mulige former for samarbeid med Somalia. "Dere på Åssiden skole har akkurat de yrkeskunnskapene og utdanningstilbudene vi trenger i mitt land," var Egals kommentar. To somaliere som var kommet fra Oslo, kunne fortelle at to av skolens tidligere elever er tilbake i Somalia og jobber i de yrkene de lærte i Drammen.

Tidligere på dagen var Egal invitert til Introduksjonssenteret i Drammen, som er et tilbud til dem som søker eller har fått oppholdstillatelse. Der får de norskundervisning og kan gjøre seg kjent med det norske samfunnet. Senterets leder orienterte bl.a. om ulike tiltak for å bringe asylsøkerne i kontakt med norske familier. Det er ikke enkelt og av de 22 unge somalierne som var møtt fram, var det bare

seks som hadde vært i et norsk hjem. Sittende rundt et stort bord der alle ble servert somalisk mat, hadde Egal noen råd til sine landsmenn: "Skaft dere nettverk og våg selv å ta kontakt med nordmenn. Vent ikke på at andre skal gjøre det for dere." Samtalen foregikk på somalisk og det ble satt ekstra pris på av somalierne.

Egal fortalte dem sin egen historie - om krigen i Somalia der han kjempet i geriljaen, om ankomsten til Sverige som bitter og desillusjonert flyktning. Via en polsk

flyktning han møtte ble han kjent med Initiatives of Change og en ny måte å tenke og leve på. Ta omsorg for egne landsmenn i Sverige var hans første beslutning og det betydde å få dem i arbeid. Han innså også at hat og hevn måtte avløses av forsoning og samarbeid i hjemlandet Somalia. Det bidro han til selv da han etter noen år møtte sin tidligere geriljaleder, som han hatet, og ba ham om tilgivelse. Geriljalederen er i dag Somalias president og arbeider aktivt for forsoning i det herjete landet.

Til dagen i Drammen hørte et besøk på Fjell skole, der elevene kommer fra bortimot femti ulike språkgrupper. Egal samtalte med skolens rektor og en lærer og de kunne utveksle erfaringer. Over alt møtte Egal stor interesse for sitt svenske skoleprosjekt og for å få i gang noe lignende i Norge. Han hadde også to møter med tjenestemenn i Utenriksdepartementet, der situasjonen i Somalia ble drøftet.

Sakset

Som første stat i den arabiske verden, søker det marokkanske kongedømmet et offentlig oppgjør om sin fortid. Marokko kan bli et forbilde for andre stater som står på terskelen til demokrati og ønsker å rydde opp i fortiden.

Kong Mohammed V av Marokko, den tidligere despoten Hassan II's sønn, har ned-satt en kommisjon som gjennom offentlige høringer i radio og fjernsyn skal avdekke forbrytelsene under hans fars regime. På en betingelse: Torturistenes eller den avdøde herskers navn skal ikke nevnes. Det er altså et forsiktig brudd med ting som det har vært tabu å snakke om. Kommisjonen kalles "Instans for rettferdighet og forsoning". Den ledes av den respekterte menneskerettighetsforkjemperen Driss Benzekri, som selv overlevde 17 år i fengsel. Hans mål: Å fastslå statens kollektive skyld. Gjennom oppjøret med fortiden vil den unge kong Mohammed V "stabilisere monarkiet og demokratiet i vårt land og ugjenkallelig forankre dem i menneskerettighetenes universelle prinsipper."

Der Spiegel, Hamburg. Nr. 12, 2005.

En av de viktigste prosesser som holder på å forandre verden, er kristendommens svekkelse i Europa og dens fremgang i Afrika, Asia og Sør-Amerika. Det er ikke lenger meningsfylt å kalle kristendommen en "vestlig religion". Kristendommen blomstrer hvor den møter motstand, som undertrykkelse i Kina eller mistenksomheten mot de evangelikale i deler av Sør-Amerika og Afrika. Hvor religionen har en privilegert stilling - som i England, Italia, Spania, Irland eller Irak - synes maktens støtte å kvele troen. Det er verdt å huske i debatten om bønn på skolen eller opphenging av plakater med de 10 bud: Tro er ikke avhengig av fordeler.

Nicholas D. Kristof i New York Times, 2/4 -05

Det moderne menneske har ikke lett for å begripe at det å tjene en sak, å ha et kall, kan være en mye sterkere motivasjon for livsvalg enn makt og penger.

Janne Haaland Matlary, Vårt Land 23.4.2005

Pave Johannes Paul II døde seint i går. Dermed er det også slutt for den rent teoretiske muligheten at vi kunne rette opp det som nå trer fram som en av det 20. århundres største forsømmelser: Den, at pave Johannes Paul II aldri fikk Nobels fredspris.

Pavens besøk har over hele kloden trukket millioner på millioner av vanlige troende sammen om begivenheten. Fra nesten alle land har det vært meldt om dype, åndelige bevegelser som følge av at St. Peters etterfølger har trådt ut av sitt fly, knelt, og kysset jorda i alle menneskers egne land. Hvilken gest av universell tro og allmennmenneskelig håp har noen gang vært gjennomført som likner denne?

Hans Fredrik Dahl, Dagbladet 3.4.2005

Forts. fra side 3.

India

"Fordi mitt arbeid er å feie og plukke opp søppel, ser folk også på meg som søppel," sa en deltaker på et kurs på Asia Plateau,

IC's konferansesenter i India og Asia. "Her, for første gang etter 23 år i dette arbeidet, blir jeg behandlet som et menneske." Kurset ble ledet av et team fra regjeringsorganet Yashada, som har ansvar for opplæring av dem sørger for renhold på offentlige steder og toaletter. 90% av deltakerne kunne ikke lese eller skrive og 65% var kvinner.

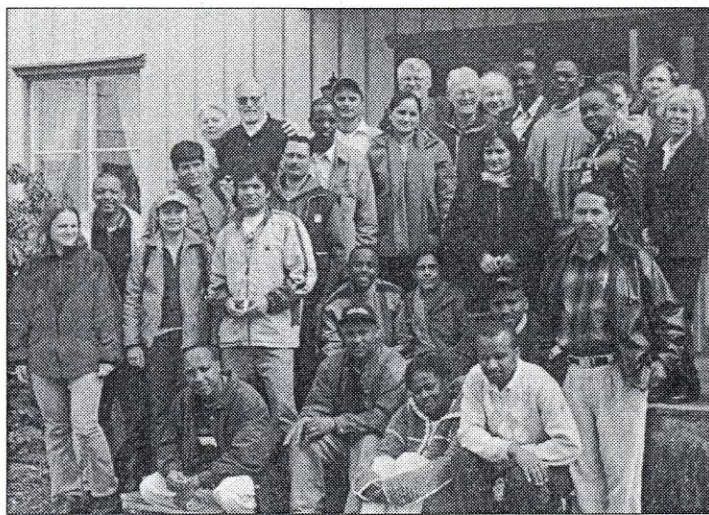
London

I en nekrolog om Peter Benenson, grunnleggeren av Amnesty International, heter det i den britiske dagsavisen The Guardian at Benenson etter å ha konvertert til katolisismen i 1958, ble mer og mer interessert i Moralsk Opprustning (MRA). Ifølge nekrologen fant han i MRA bekreftelse på hans egen overbevisning om at det er den enkeltes engasjement som forbedrer verden, snarere enn kollektive handlinger.

Forts. fra side 2.

Unge norske familier la frem sin plan for konferansen de har ansvaret for i Caux 27. juli - 3. august. Temaet er: "An international experience of community living". Det ventes 300 deltakerne og blant dem er en kinesisk gruppe på 7 fra Shanghai kommunes internasjonale vennskapsfor-ening.

Ås-stipendiater på ekskursjon

20 stipendiater fra Universitetet på Ås var 22. mai på ekskursjon til storgården Trossnäs i Värmland. Ove Jensen orienterte om svensk jordbruk og dagens utfordringer for en bonde. Et opphold i Caux på 1950-tallet snudde opp/ned på hans verdier og ga ham visjon for jordbruket.

Ny Verden vil fremme en forandring i både menneskers holdninger og samfunnsforholdene, bygget på absolutte moralnormer og forankret i den kristne tro. Samtidig står bladet for dialog, samarbeid og respekt for mennesker uansett tro eller politisk ståsted. Ny Verden beretter om et globalt arbeid som er åpent for alle og om brytningen mellom godt og ondt som foregår i alle mennesker og nasjoner.

UTGIVER: Initiatives of Change, tidl. Moralsk Opprustning/MRA • Postboks 3018, Elisenberg, 0207 Oslo.
Tlf. 22 55 94 30 • E-post: post@initiativesofchange.no • www.initiativesofchange.no • Bankgiro: 6030.05.08831
ANSVARLIGE: Sturla E. Johnson og Bjørn Ole Austad.